

การบริหารงานปกครองท้องถิ่นด้วยการจัดการปกครองสาธารณะแนวใหม่ เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์
ต่อภารกิจของรัฐขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบ่อ จังหวัดสมุทรสาคร*
Local Government Administration with New Public Governance to Increase the Achievement
of the State Mission of the Ban Bo Subdistrict Administrative Organization
in Samut Sakhon Province

¹ชนัญญา ขบาพล, สุดาภรณ์ กิจกุลนำชัย,
ประเสริฐ สุขศาสตร์กวิน และ รัชตา มิตรสมหวัง

¹Chananya Chabaphon, Sudabhorn Khitkhulnamchai,
Prasert Suksatsakawin and Ratchata Mitsomwang

วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม

Siam Technology College

¹E-mail: 6508313018@siamtechno.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยเรื่องการบริหารงานปกครองท้องถิ่นด้วยการจัดการปกครองสาธารณะแนวใหม่เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบ่อ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานปกครองท้องถิ่นด้วยการจัดการปกครองสาธารณะแนวใหม่ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบ่อ และ เพื่อเสนอแนะแนวทางการบริหารงานปกครองท้องถิ่นโดยนำรูปแบบการจัดการปกครองสาธารณะแนวใหม่มาใช้เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบ่อ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างจำนวน 73 คน สถิติที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรส่วนใหญ่มีระดับคะแนนโดยรวมเกี่ยวกับการบริหารงานปกครองท้องถิ่นด้วยการจัดการปกครองสาธารณะแนวใหม่เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบ่อ จังหวัดสมุทรสาคร ในทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.44$) เมื่อจำแนกตามรายด้าน พบว่า ด้านการส่งเสริมและสร้างการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการดำเนินการกิจการสาธารณะ มากที่สุด คือ ($\mu = 3.75$) รองลงมาคือ ด้านการลดกำแพงภาครัฐ ($\mu = 3.53$) และ ด้านการจัดการภาครัฐแบบเครือข่าย ($\mu = 3.39$) และสุดท้ายคือ ด้านการระดมทรัพยากรและการร่วมลงทุน ($\mu = 3.07$) ตามลำดับ และ แนวทางการบริหารงานปกครองท้องถิ่น โดยนำรูปแบบการจัดการปกครองสาธารณะแนวใหม่มาใช้เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบ่อ พบว่า จะต้องมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนการใช้เทคโนโลยีช่วยลดขั้นตอนเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงได้ง่ายและการบริหารงบประมาณอย่างโปร่งใส เพื่อให้แผนพัฒนาตอบโจทย์ความต้องการของประชาชนและการทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยการกำหนดตัวชี้วัดที่ชัดเจนและพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ: การบริหารงานปกครองท้องถิ่น; การจัดการปกครองสาธารณะแนวใหม่; องค์การบริหารส่วนตำบล

ABSTRACT

This research article on local government administration using the new public governance model to enhance the performance of government missions of Ban Bo Subdistrict Administrative Organization. The objectives were to study the level of local government administration using the new public governance model of Ban Bo Subdistrict Administrative Organization and to propose guidelines for developing local government administration using the new public governance model to enhance the performance of government missions of Ban Bo Subdistrict Administrative Organization. This quantitative research methodology involved a sample of 73 participants. Statistics used for this research included means, percentages, frequencies, and standard deviations.

The results revealed that Most personnel had a moderate overall score on local government administration using new public governance approaches to enhance government missions in the Ban Bo Subdistrict Administrative Organization, Samut Sakhon Province, across all dimensions ($\mu = 3.44$). When classified by aspect, the highest score was found for promoting and fostering civil society participation in public affairs ($\mu = 3.75$), followed by reducing government barriers ($\mu = 3.53$), networked public management ($\mu = 3.39$), and finally, resource mobilization and joint investment ($\mu = 3.07$), respectively, the development of local government administration was at a high level. By adopting a new public governance model to enhance the effectiveness of the Ban Bo Subdistrict Administrative Organization's missions, it was found that the focus must be on public participation, the use of technology to streamline procedures for easy public access, and transparent budget management. This ensures that development plans meet public needs and work is more efficient. This involves setting clear indicators and continuously developing personnel.

Keywords: Local government administration; New public governance; Subdistrict Administrative Organization

บทนำ

การบริหารงานปกครองท้องถิ่นในประเทศไทยได้มีพัฒนาการอย่างต่อเนื่องจากการกระจายอำนาจการปกครองที่เคยอยู่ในส่วนกลางลงสู่ท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำบริการสาธารณะและการพัฒนาชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลังรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ซึ่งได้วางรากฐานให้ท้องถิ่นมีความเป็นอิสระและสามารถบริหารจัดการภารกิจสาธารณะได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น อย่างไรก็ตามระบบราชการดั้งเดิมที่ยึดถือระเบียบแบบแผนและโครงสร้างที่แข็งตัวทำให้การบริหารงานขาดความคล่องตัวและไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกยุคใหม่ ดังนั้นแนวคิดการจัดการปกครองสาธารณะแนวใหม่ (New Public Governance: NPG) และการกำกับดูแลสาธารณะ (Public Governance) จึงถูกนำมาปรับใช้เพื่อยกระดับการบริหารงานท้องถิ่น โดยเน้นการลดความซ้ำซ้อน การเพิ่มประสิทธิภาพการบริการสาธารณะ การบริหารจัดการแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Result-Oriented) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับภาคส่วนต่าง ๆ และการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีบทบาท

อย่างแท้จริง ซึ่งแนวคิดดังกล่าวได้กลายเป็นเครื่องมือสำคัญในการปฏิรูประบบราชการและการปกครองท้องถิ่นในหลายประเทศ รวมถึงประเทศไทยที่มีการขับเคลื่อนให้สอดคล้องกับแนวโน้มการบริหารจัดการสมัยใหม่เพื่อรองรับความซับซ้อนของสังคมปัจจุบัน (Osborne, 2010; Denhardt & Denhardt, 2015; สุจิตรา, 2564).

การบริหารงานปกครองท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการบรรลุผลสัมฤทธิ์ในภารกิจของรัฐ เนื่องจาก อบต. เป็นหน่วยงานที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุดและมีหน้าที่โดยตรงในการจัดทำบริการสาธารณะขั้นพื้นฐาน เช่น การจัดการด้านโครงสร้างพื้นฐาน การสาธารณสุข การศึกษา การจัดการสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ การบริหารงานด้วยการจัดการปกครองสาธารณะแนวใหม่จึงมีบทบาทสำคัญในการสร้างระบบบริหารจัดการที่เน้นการมีส่วนร่วม ความโปร่งใส และความรับผิดชอบ โดยใช้เครื่องมือทางการบริหารที่เน้นประสิทธิภาพ ความคุ้มค่า และ การประเมินผลอย่างเป็นระบบเพื่อให้ทรัพยากรของรัฐถูกนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนอันสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลและแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน นอกจากนี้ อบต. ยังต้องทำหน้าที่เชื่อมโยงนโยบายของรัฐกับความต้องการที่แท้จริงของชุมชน หากการบริหารสามารถดำเนินการอย่างมีกลยุทธ์และเปิดกว้างต่อการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ก็จะทำให้การปฏิบัติการกิจของรัฐเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น และส่งผลต่อความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อระบบการบริหารงานท้องถิ่นและรัฐโดยรวม (Hood, 1991; Bovaird & Löffler, 2009; ชัยวัฒน์, 2562).

แม้ว่าแนวคิดการจัดการปกครองสาธารณะแนวใหม่จะถูกนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานปกครองท้องถิ่น แต่ในทางปฏิบัติยังคงพบปัญหาหลายประการที่เป็นอุปสรรคต่อการบรรลุผลสัมฤทธิ์ของภารกิจรัฐในระดับองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ ปัญหาเชิงโครงสร้างและระบบราชการที่ยังคงมีความซ้ำซ้อนและยึดติดกับระเบียบข้อบังคับซึ่งขาดความยืดหยุ่น ปัญหาทางการเมืองและการบริหารที่เกิดจากการขาดเสถียรภาพและความต่อเนื่องในการกำหนดนโยบาย ปัญหาการขาดแคลนบุคลากรที่มีศักยภาพและความรู้ความสามารถเฉพาะด้าน ตลอดจนปัญหาความไม่เท่าเทียมในการเข้าถึงบริการสาธารณะของประชาชน อีกทั้งการมีส่วนร่วมของประชาชนบางพื้นที่ยังคงอยู่ในระดับต่ำเนื่องจากข้อจำกัดด้านความรู้ ความเข้าใจ และโอกาสทางสังคม สิ่งเหล่านี้ทำให้การนำแนวทางการจัดการปกครองสาธารณะแนวใหม่ไปประยุกต์ใช้จริงยังไม่สามารถสร้างผลสัมฤทธิ์ได้อย่างเต็มที่ จึงเป็นที่มาของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้เพื่อทำความเข้าใจปัญหาอุปสรรค และหาแนวทางปรับปรุงการบริหารงานปกครองท้องถิ่นให้สอดคล้องกับบริบทจริงขององค์การบริหารส่วนตำบลและสามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินภารกิจของรัฐได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน (Pollitt & Bouckaert, 2017; ประสิทธิ์, 2565; ศุภกร, 2566).

จากข้อมูลที่กำลังข้างต้นผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารงานปกครองท้องถิ่นด้วยแนวคิดการจัดการปกครองสาธารณะแนวใหม่ (New Public Governance: NPG) เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบ่อ จังหวัดสมุทรสาคร เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวมีลักษณะเฉพาะทางเศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างจากท้องถิ่นทั่วไป กล่าวคือ บ้านบ่อเป็นพื้นที่กึ่งเมืองกึ่งชนบทที่มีการประกอบอาชีพประมงและเกษตรกรรมควบคู่กับภาคอุตสาหกรรมขนาดย่อม ทำให้การบริหารจัดการทรัพยากรและบริการสาธารณะมีความซับซ้อนและหลากหลาย นอกจากนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบ่อยังประสบปัญหาในการบริหารงานปกครองท้องถิ่นในหลายมิติ ทั้งปัญหาเชิงโครงสร้างที่ยังคงยึดติดกับระบบราชการแบบเดิม ขาดกลไกบูรณาการระหว่างหน่วยงาน ปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ยังอยู่ในระดับจำกัด รวมถึงข้อจำกัดด้านบุคลากรที่มีจำนวนและศักยภาพไม่เพียงพอต่อภารกิจที่เพิ่มขึ้น ส่งผลให้การดำเนินงานบางด้านยังไม่สามารถบรรลุเป้าหมายของการให้บริการสาธารณะได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น การศึกษาครั้งนี้

นี้จึงมุ่งทำความเข้าใจรูปแบบการบริหารงาน การประยุกต์ใช้แนวคิดการจัดการปกครองสาธารณะแนวใหม่ และการหาแนวทางปรับปรุงระบบการบริหารจัดการภายในองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบ่อ เพื่อเสนอข้อเสนอเชิงนโยบายให้แก่ผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานปกครองท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานปกครองท้องถิ่นด้วยการจัดการปกครองสาธารณะแนวใหม่ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบ่อ จังหวัดสมุทรสาคร
2. เพื่อเสนอแนะแนวทางพัฒนาการบริหารงานปกครองท้องถิ่น โดยนำรูปแบบการจัดการปกครองสาธารณะแนวใหม่มาใช้เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบ่อ จังหวัดสมุทรสาคร

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบ่อ จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 73 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานปกครองท้องถิ่นด้วยการจัดการปกครองสาธารณะแนวใหม่เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบ่อ จังหวัดสมุทรสาคร ประกอบด้วย 1. ด้านการจัดการภาครัฐแบบเครือข่าย 2. ด้านการลดกำแพงภาครัฐ 3. ด้านการระดมทรัพยากรและการร่วมลงทุน และ 4. ด้านการส่งเสริมและสร้างการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการดำเนินการกิจการสาธารณะ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับเสนอแนะแนวทางพัฒนาการบริหารงานปกครองท้องถิ่นโดยนำรูปแบบการจัดการปกครองสาธารณะแนวใหม่มาใช้เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบ่อ จังหวัดสมุทรสาคร

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษานำแบบสอบถามไปแจกให้บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบ่อ จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 73 คน ด้วยตนเอง และเก็บแบบสอบถามกลับคืน พร้อมตรวจสอบความครบถ้วน ให้ได้ตามจำนวนที่กำหนด

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติ คือ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ประกอบด้วย การแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) และค่าร้อยละ (Percentages) และเพื่อวิเคราะห์ระดับโดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยมีสัญลักษณ์ (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สัญลักษณ์ (σ) ใช้คู่กับค่าเฉลี่ยเพื่อแสดงลักษณะการกระจายข้อมูล

สรุปผลการวิจัย

งานวิจัยนี้ผู้วิจัยสรุปผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานปกครองท้องถิ่นด้วยการจัดการปกครองสาธารณะแนวใหม่ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบ่อ จังหวัดสมุทรสาคร

ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับการบริหารงานปกครองท้องถิ่นด้วยการจัดการปกครองสาธารณะแนวใหม่ เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ต่อการกิจของรัฐขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบ่อ จังหวัดสมุทรสาคร ดังตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ตารางสรุปผลแต่ละด้านโดยรวมเกี่ยวกับการบริหารงานปกครองท้องถิ่นด้วยการจัดการ ปกครองสาธารณะแนวใหม่ เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ต่อการกิจของรัฐขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบ่อ จังหวัดสมุทรสาคร

การจัดการปกครองสาธารณะแนวใหม่	ระดับคะแนน			
	μ	σ	แปลผล	ลำดับ
1. ด้านการจัดการภาครัฐแบบเครือข่าย	3.39	0.85	ปานกลาง	3
2. ด้านการลดกำแพงภาครัฐ	3.53	0.93	ปานกลาง	2
3. ด้านการระดมทรัพยากรและการร่วมลงทุน	3.07	0.82	ปานกลาง	4
4. ด้านการส่งเสริมและสร้างการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการดำเนินการกิจการสาธารณะ	3.75	0.86	มาก	1
รวม	3.44	0.87	ปานกลาง	

จากตารางที่ 1 พบว่า บุคลากรส่วนใหญ่มีระดับคะแนนโดยรวมเกี่ยวกับการบริหารงานปกครองท้องถิ่นด้วยการจัดการปกครองสาธารณะแนวใหม่เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ต่อการกิจของรัฐขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบ่อ จังหวัดสมุทรสาคร ในทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.44$) เมื่อจำแนกตามรายด้าน พบว่า ด้านการส่งเสริมและสร้างการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการดำเนินการกิจการสาธารณะ มากที่สุด คือ ($\mu = 3.75$) รองลงมาคือ ด้านการลดกำแพงภาครัฐ ($\mu = 3.53$) และ ด้านการจัดการภาครัฐแบบเครือข่าย ($\mu = 3.39$) และสุดท้ายคือ ด้านการระดมทรัพยากรและการร่วมลงทุน ($\mu = 3.07$) ตามลำดับ

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อเสนอแนะแนวทางพัฒนาการบริหารงานปกครองท้องถิ่นโดยนำรูปแบบการจัดการปกครองสาธารณะแนวใหม่มาใช้ เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ต่อการกิจของรัฐขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบ่อ จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 6 ด้าน จากคำถามปลายเปิดผู้วิจัยสามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. ด้านการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น สามารถดำเนินการได้ดังนี้

การมีส่วนร่วมของประชาชน ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกกลุ่มมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นและความต้องการใช้กลไกประชาคมท้องถิ่น การประชาสัมพันธ์ หรือเวทีระดมความคิดเห็นส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี เช่น แอปพลิเคชัน หรือแพลตฟอร์มออนไลน์ เพื่อรับฟังข้อเสนอแนะ

การบูรณาการแผนพัฒนา ประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นให้สอดคล้องกับแผนระดับชาติและแผนยุทธศาสตร์จังหวัด บูรณาการร่วมกับแผนพัฒนาของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น หน่วยงานด้านการศึกษา สาธารณสุข หรือสิ่งแวดล้อม กำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดที่ชัดเจนและสามารถวัดผลได้

การใช้ข้อมูลและเทคโนโลยีสารสนเทศ : จัดทำฐานข้อมูลท้องถิ่นที่เป็นปัจจุบันและแม่นยำ ใช้ GIS (ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์) ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพื้นที่นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการแผน

การบริหารงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ กำหนดลำดับความสำคัญของโครงการพัฒนาให้ตรงกับปัญหาจริง ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนและประชาชนในการลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงบประมาณ

การติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา กำหนดตัวชี้วัดที่สามารถวัดผลสัมฤทธิ์ของแผนได้จัดทำให้มีการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง พร้อมปรับปรุงแผนให้เหมาะสมส่งเสริมให้ประชาชนและภาคประชาสังคมร่วมตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ

สรุปได้ว่าหากนำแนวทางเหล่านี้ไปปรับใช้ จะช่วยให้การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นมีประสิทธิภาพมากขึ้น และตอบโจทย์ความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง

2. ด้านการประสานแผนพัฒนาในระดับพื้นที่ สามารถดำเนินการได้ดังนี้

การบูรณาการแผนพัฒนาในระดับต่าง ๆ ประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นให้สอดคล้องกับ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และ แผนยุทธศาสตร์จังหวัด บูรณาการแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) หลายแห่งที่มีพื้นที่เชื่อมโยงกัน เพื่อลดความซ้ำซ้อนและเพิ่มประสิทธิภาพของงบประมาณเชื่อมโยงแผนพัฒนากับภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และสถาบันการศึกษา เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนา

การจัดตั้งกลไกการประสานแผน ตั้งคณะกรรมการประสานแผนพัฒนาระดับพื้นที่ซึ่งประกอบด้วยหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนจัดประชุมร่วมกันระหว่าง จังหวัด อำเภอ และ อปท. เพื่อตรวจสอบแผนพัฒนาและปรับให้สอดคล้องกับการพัฒนาโลก การประชุมร่วมระหว่าง เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เพื่อให้แผนพัฒนาท้องถิ่นไม่ขัดแย้งกัน

การเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างท้องถิ่นและหน่วยงานอื่น ๆ สนับสนุน โครงการความร่วมมือระหว่าง อปท. เช่น การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานร่วมกันประสานความร่วมมือกับภาคเอกชนในการลงทุนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น ใช้เครือข่ายของสถาบันการศึกษาและองค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) เพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมในการพัฒนา

สรุปได้ว่า แนวทางการประสานแผนพัฒนาในระดับพื้นที่ที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งหน่วยงานภาครัฐ อปท. ภาคเอกชน และประชาชน โดยการบูรณาการแผน การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการบริหารงบประมาณร่วมกัน จะช่วยให้เกิดการพัฒนาอย่างเป็นระบบ ลดความซ้ำซ้อน และตอบโจทย์ความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างแท้จริง

3. ด้านการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามแผนพัฒนา สามารถดำเนินการได้ดังนี้

การกำหนดตัวชี้วัดที่ชัดเจนและสามารถวัดผลได้ ควรกำหนด ตัวชี้วัด (Key Performance Indicators: KPIs) ที่เหมาะสมกับแต่ละโครงการหรือกิจกรรมและใช้ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ (จำนวนโครงการที่ดำเนินการได้ งบประมาณที่ใช้ ฯลฯ) และ ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ (ความพึงพอใจของประชาชน ผลกระทบที่เกิดขึ้น ฯลฯ)

การจัดตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินผล ควรตั้งคณะทำงานติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น ที่ประกอบด้วยตัวแทนจากเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้แทนจากประชาชนหรือองค์กรภาคประชาสังคม ให้คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ ตรวจสอบ ติดตาม และรายงานผลการดำเนินงาน

การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการติดตามและประเมินผล ควรพัฒนาระบบ E-Monitoring หรือ แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อติดตามโครงการแบบเรียลไทม์ ใช้ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) ในการติดตามความก้าวหน้าของโครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเปิดช่องทางออนไลน์ให้ประชาชนสามารถให้ข้อเสนอแนะและแจ้งปัญหา ได้สะดวกขึ้น

การรายงานผลการดำเนินงานอย่างโปร่งใส ควรจัดทำรายงานผลการติดตามและประเมินผลเป็นระยะ เช่น รายงานรายไตรมาสหรือรายปี เผยแพร่ข้อมูลผ่าน เว็บไซต์ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ป้ายประชาสัมพันธ์ หรือสื่อสังคมออนไลน์ ใช้ Dashboard หรือ Infographic เพื่อให้ประชาชนเข้าใจข้อมูลได้ง่ายขึ้น

การนำผลการประเมินไปปรับปรุงแผนพัฒนา ควรวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จหรืออุปสรรคของการดำเนินโครงการนำผลการประเมินมาปรับปรุงแผนพัฒนาในรอบต่อไป เพื่อให้ตรงกับความต้องการของประชาชนพัฒนาแนวทางแก้ไขปัญหา เช่น หากพบว่าโครงการล่าช้าควรมีมาตรการเร่งรัดให้แล้วเสร็จตามแผน

สรุปได้ว่าแนวทางการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามแผนพัฒนาต้องอาศัยการกำหนดตัวชี้วัดที่ชัดเจน การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การมีส่วนร่วมของประชาชน และการรายงานผลอย่างโปร่งใส หากดำเนินการอย่างเป็นระบบ จะช่วยให้แผนพัฒนาท้องถิ่นสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง และส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

4. ด้านการสร้างกรอบในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีและงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมสามารถดำเนินการได้ดังนี้

การกำหนดกรอบงบประมาณให้สอดคล้องกับแผนพัฒนา ควรจัดทำงบประมาณให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาท้องถิ่น และ ยุทธศาสตร์ของจังหวัดและประเทศจัดลำดับความสำคัญของโครงการและกิจกรรมที่จำเป็นโดยพิจารณาจากผลกระทบและความต้องการของประชาชน ใช้แนวทางงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ (Performance-Based Budgeting: PBB) เพื่อให้การใช้จ่ายมีประสิทธิภาพ

การวิเคราะห์และประมาณการรายรับอย่างรอบคอบ คาดการณ์รายรับจากภาษีท้องถิ่น ค่าธรรมเนียม เงินอุดหนุนจากรัฐบาลและรายได้อื่น ๆ อย่างรอบคอบ ใช้ข้อมูลสถิติย้อนหลัง และแนวโน้มทางเศรษฐกิจในการประมาณการรายรับพัฒนากลไกเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ท้องถิ่น เช่น การใช้เทคโนโลยีในการจัดเก็บภาษี

การกำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางการจัดสรรงบประมาณ ควรจัดสรรงบประมาณโดยยึดหลักคุ่มค่า โปร่งใสและตรวจสอบได้จัดทำงบประมาณแบบสมดุล (Balanced Budget) เพื่อลดภาระหนี้สินของท้องถิ่นกันเงินสำรองฉุกเฉินสำหรับ สถานการณ์ฉุกเฉินหรือภัยพิบัติ

การติดตามและประเมินผลการใช้งบประมาณ ควรกำหนดตัวชี้วัดทางการเงินและผลสัมฤทธิ์ของงบประมาณ เพื่อประเมินความคุ้มค่าในการใช้จ่าย ใช้เทคโนโลยีและระบบสารสนเทศในการติดตามผลการใช้งบประมาณแบบเรียลไทม์ รายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณอย่างโปร่งใสต่อประชาชน

การจัดทำงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมอย่างรอบคอบ ควรจัดทำงบประมาณเพิ่มเติมเฉพาะกรณีที่มีความจำเป็นจริง ๆ เช่น การแก้ไขปัญหาเร่งด่วนหรือการปรับปรุงโครงการที่จำเป็นใช้หลักเกณฑ์ที่ชัดเจนในการขออนุมัติงบประมาณเพิ่มเติมโดยต้องมีเหตุผลที่สมเหตุสมผลและผ่านการพิจารณาของสภาท้องถิ่น จัดทำรายงานวิเคราะห์ผลกระทบทางงบประมาณก่อนการขออนุมัติงบประมาณเพิ่มเติม

การเสริมสร้างธรรมาภิบาลและความโปร่งใสในการบริหารงบประมาณ ควรเปิดเผยข้อมูลงบประมาณให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ผ่านเว็บไซต์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใช้ระบบ e-Budgeting หรือ e-Government ในการบริหารจัดการงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้มี หน่วยงานตรวจสอบภายในและภายนอก เพื่อลดความเสี่ยงต่อการทุจริต

สรุปได้ว่าแนวทางการสร้างกรอบในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีและงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมท้องถิ่นควรมุ่งเน้นการจัดทำงบประมาณที่มีความโปร่งใส มีประสิทธิภาพ และสามารถ

ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง โดยการกำหนดกรอบที่ชัดเจน คาดการณ์รายรับอย่างรอบคอบ กำหนดแนวทางการจัดสรรงบประมาณอย่างเหมาะสม และเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมจะช่วยให้การบริหารงบประมาณท้องถิ่นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

5. ด้านการจัดทำข้อตกลงการปฏิบัติราชการระหว่างพนักงานส่วนท้องถิ่นกับผู้บริหารสามารถดำเนินการได้ดังนี้

การกำหนดกรอบข้อตกลงที่ชัดเจน ควรกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของข้อตกลงให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาท้องถิ่นระบุบทบาทและหน้าที่ของพนักงานส่วนท้องถิ่นและผู้บริหารอย่างชัดเจน เพื่อลดความคลุมเครือในการปฏิบัติงานกำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติตามข้อตกลง เช่น รายปีหรือรายไตรมาส

การกำหนดตัวชี้วัดและเป้าหมายผลสัมฤทธิ์ของงาน ควรจัดทำตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงาน (Key Performance Indicators: KPIs) ที่สามารถวัดผลได้จริง

การเปิดโอกาสให้พนักงานมีส่วนร่วมในการกำหนดข้อตกลง จัดประชุมร่วมกันระหว่างพนักงานและผู้บริหารเพื่อหารือเกี่ยวกับเป้าหมายและแนวทางการทำงาน เปิดโอกาสให้พนักงานสามารถ แสดงความคิดเห็นและเสนอแนวทางปรับปรุงการทำงาน ใช้แนวทางข้อตกลงแบบยืดหยุ่น (Flexible Agreement) ที่สามารถปรับปรุงได้ตามสถานการณ์

การสร้างแรงจูงใจและเสริมสร้างวัฒนธรรมการทำงานที่ดี จัดทำระบบรางวัลและการยกย่องพนักงานที่มีผลการปฏิบัติงานดีเด่นส่งเสริมการทำงานเป็นทีม และสนับสนุนให้พนักงานสามารถ เสนอแนะนวัตกรรมในการทำงาน

สรุปได้ว่าแนวทางการพัฒนาการจัดทำข้อตกลงการปฏิบัติราชการระหว่างพนักงานส่วนท้องถิ่นกับผู้บริหารควรเน้นความชัดเจนของเป้าหมาย มีตัวชี้วัดที่วัดผลได้จริง เปิดโอกาสให้พนักงานมีส่วนร่วมใช้เทคโนโลยีในการติดตามผล และสร้างแรงจูงใจในการทำงาน หากดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ จะช่วยให้การบริหารงานปกครองท้องถิ่นมีความเข้มแข็ง โปร่งใส และสามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง

6. ด้านการส่งเสริมการพัฒนาความรู้ในหน่วยงานสามารถดำเนินการได้ดังนี้

การจัดอบรมและพัฒนาทักษะของบุคลากร ควรจัดอบรมและสัมมนาเป็นประจำโดยเน้นหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานปกครองท้องถิ่น เช่น กฎหมายท้องถิ่น การบริหารงบประมาณ และการให้บริการสาธารณะ ส่งเสริมการฝึกอบรมภาคปฏิบัติ (On-the-Job Training) เพื่อให้บุคลากรได้รับประสบการณ์จริง สนับสนุนให้พนักงานเข้าร่วมหลักสูตรอบรมออนไลน์ (E-Learning) และใช้แพลตฟอร์มการเรียนรู้ดิจิทัล

การพัฒนาศูนย์ความรู้และคลังข้อมูลในองค์กร จัดตั้งศูนย์องค์ความรู้ (Knowledge Center) ภายในหน่วยงาน เพื่อให้บุคลากรสามารถเข้าถึงข้อมูลและเอกสารสำคัญได้ง่ายจัดทำฐานข้อมูลกลาง (Database) ที่รวบรวมระเบียบ ข้อกฎหมายและแนวปฏิบัติที่เป็นประโยชน์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เช่น ระบบคลาวด์ หรือแพลตฟอร์มออนไลน์ เพื่อให้บุคลากรสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ทุกที่ทุกเวลา

การส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้ในองค์กร กระตุ้นให้บุคลากรมีทัศนคติที่ดีต่อการพัฒนาตนเองและเปิดรับความรู้ใหม่ ๆ สร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ เช่น การให้รางวัลหรือการยกย่องบุคลากรที่มีการพัฒนาตนเองจัดตั้งชมรมหรือเครือข่ายแลกเปลี่ยนความรู้ ภายในองค์กร เพื่อให้บุคลากรสามารถพูดคุยและแบ่งปันประสบการณ์

การส่งเสริมการศึกษาต่อและการวิจัยในหน่วยงาน สนับสนุนให้บุคลากรสามารถศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น โดยอาจมีทุนการศึกษา หรือสนับสนุนเวลาเรียน ส่งเสริมให้บุคลากรทำงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการ

บริหารท้องถิ่นและนำผลวิจัยมาใช้ปรับปรุงการทำงาน เชื่อมโยงกับสถาบันการศึกษา เพื่อให้มีการฝึกอบรมหรือศึกษาดูงานร่วมกัน

สรุปได้ว่าแนวทางการพัฒนาความรู้ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องอาศัยการฝึกอบรมการจัดทำศูนย์ความรู้ การใช้เทคโนโลยี และการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในองค์กร หากดำเนินการอย่างเป็นระบบ จะช่วยให้บุคลากรมีความพร้อมในการปฏิบัติงาน สามารถพัฒนาศักยภาพขององค์กร และยกระดับคุณภาพการให้บริการประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อภิปรายผลการวิจัย

1. ระดับการบริหารงานปกครองท้องถิ่นด้วยการจัดการปกครองสาธารณะแนวใหม่ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบ่อ จังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งสามารถอธิบายได้ มีดังนี้ จากการวิเคราะห์ระดับการบริหารงานปกครองท้องถิ่นด้วยการจัดการปกครองสาธารณะแนวใหม่ ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบ่อ โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน ทั้งด้านการลดกำแพงภาครัฐและด้านการส่งเสริมและสร้างการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการดำเนินการกิจการสาธารณะ เพราะ อบต.มีการจัดบริการสาธารณะแก่ประชาชน และมีการใช้เทคโนโลยีช่วยลดขั้นตอนเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงได้ง่าย รวมทั้งยังมีการกระจายอำนาจการตัดสินใจเกี่ยวกับการสั่งการอนุญาตให้แก่ผู้มีหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของภาณุพงษ์ ดวงสิทธิโชค และสุตาภรณ์ กิจกุลนาชัย (2566) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมตามแนวการจัดการปกครองสาธารณะแนวใหม่ในการลดปริมาณขยะและพลาสติกของประชาชนเขตเทศบาลตำบลบ่อทอง อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมตามแนวการจัดการปกครองสาธารณะแนวใหม่ในการลดปริมาณขยะและพลาสติกของประชาชนเขตเทศบาลตำบลบ่อทอง อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี ในภาพรวม อยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมช่วยเหลือตามหลัก 3Rs อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ตามหลัก 3Rs อยู่ในระดับมาก และด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ตามหลัก 3Rs อยู่ในระดับมาก ตามลำดับผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมตามแนวการจัดการปกครองสาธารณะแนวใหม่ในการลดปริมาณขยะและพลาสติกของประชาชนเขตเทศบาลตำบลบ่อทอง อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี พบว่า ประชาชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมตามแนวการจัดการปกครองสาธารณะแนวใหม่ในการลดปริมาณขยะและพลาสติกของประชาชนเขตเทศบาลตำบลบ่อทอง อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกันในด้านอายุ ด้านระดับการศึกษา ด้านระดับเงินเดือน ด้านระยะเวลาอาศัยในเขตเทศบาล จึงทำการตรวจสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการ (LSD. Least Significant Different)

2. เสนอแนะแนวทางการพัฒนาการบริหารงานปกครองท้องถิ่น โดยนำรูปแบบการจัดการปกครองสาธารณะแนวใหม่มาใช้เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบ่อจังหวัดสมุทรสาคร พบว่าต้องกำหนดมาตรฐานและมาตรวัดผลการปฏิบัติงานที่ชัดเจน โดยเน้นการปรับโครงสร้างให้เล็กลง โดยมีขนาดให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงานให้มีความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน โดยการประยุกต์ใช้รูปแบบการบริหารงานแบบภาคเอกชน โดยเน้นการวางแผน การจ่ายค่าตอบแทนผลงาน การจัดจ้างบุคคลภายนอกให้เข้ามาปฏิบัติงานเป็นการชั่วคราว การพัฒนาระบบสารสนเทศ การมุ่งหวังผลสัมฤทธิ์ของงาน อีกทั้งต้องเสริมสร้างวินัยอย่างเข้มงวดในการใช้ทรัพยากรมุ่งเน้นการเสริมสร้างวินัยในการใช้จ่ายงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด โดยเน้นความประหยัดและความคุ้มค่าของการใช้ทรัพยากรซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิรพงษ์ แสงแก้ว และกัมปนาท วงษ์วัฒนพงษ์ (2565) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการภาครัฐแนวใหม่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร ผลการวิจัยพบว่า 1) การจัดการภาครัฐแนวใหม่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบพบว่า บุคลากรของ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ อายุ ประเภท/ตำแหน่งและประสบการณ์ทำงาน แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการภาครัฐแนวใหม่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

3) ข้อเสนอแนะและแนวทางพัฒนาการจัดการภาครัฐแนวใหม่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพบว่า ต้องกำหนดมาตรฐานและมาตรวัดผลการปฏิบัติงานที่ชัดเจน โดยเน้นการปรับโครงสร้างให้เล็กลง โดยมีขนาดให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงาน ให้มีความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน โดยการประยุกต์ใช้รูปแบบการบริหารงานแบบภาคเอกชน โดยเน้นการวางแผน การจ่ายค่าตอบแทนผลงาน การจัดจ้างบุคคลภายนอกให้เข้ามาปฏิบัติงานเป็นการชั่วคราว การพัฒนาระบบสารสนเทศ การมุ่งหวังผลสัมฤทธิ์ของงาน อีกทั้งต้องเสริมสร้างวินัยอย่างเข้มงวดในการใช้ทรัพยากรมุ่งเน้นการเสริมสร้างวินัยในการใช้จ่ายงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด โดยเน้นความประหยัดและความคุ้มค่าของการใช้ทรัพยากร

องค์ความรู้จากการวิจัย

แผนผังที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง การบริหารงานปกครองท้องถิ่นด้วยการจัดการปกครองสาธารณะแนวใหม่ เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ต่อการกิจของรัฐขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบ่อ จังหวัดสมุทรสาคร ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ความรู้ใหม่ที่เกิดขึ้นจากการศึกษาดังนี้

เกิดแบบจำลองเชิงแนวคิดของการบริหารงานปกครองท้องถิ่นตามแนวคิดการจัดการปกครองสาธารณะแนวใหม่ (New Public Governance Model for Local Administration) ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า การบริหารงานท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบ่อ สามารถพัฒนาได้ภายใต้กรอบของ NPG ซึ่งเน้น “เครือข่ายความร่วมมือ (Network Governance)” การมีส่วนร่วมของภาคประชาชน และการลดกำแพงระหว่างหน่วยงานรัฐ การบูรณาการภารกิจและทรัพยากรจากหลายภาคส่วนจึงกลายเป็นกลไกสำคัญในการยกระดับคุณภาพบริการสาธารณะ

การมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมเป็นปัจจัยชี้ขาดของความสำเร็จในการบริหารงานท้องถิ่น พบว่าด้าน “การส่งเสริมและสร้างการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม” ได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 3.75$) ซึ่งสะท้อนว่าการเปิดพื้นที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็น วางแผน และตรวจสอบ เป็นหัวใจสำคัญของการบริหารท้องถิ่นยุคใหม่ ที่สามารถเพิ่มความโปร่งใส ความเชื่อมั่น และประสิทธิผลในการดำเนินงานของภาครัฐได้จริง

แนวทางพัฒนาการบริหารท้องถิ่นเชิงบูรณาการ 6 ด้าน สามารถนำไปปรับใช้ได้จริงในระดับปฏิบัติการ งานวิจัยได้สรุป “แนวทางพัฒนาเชิงระบบ” ครอบคลุมทั้งกระบวนการวางแผน การประสานแผน การติดตามประเมินผล การบริหารงบประมาณ การจัดทำข้อตกลงการปฏิบัติราชการ และการพัฒนาความรู้บุคลากร ซึ่งแต่ละด้านล้วนส่งเสริมกันเป็นวงจรการบริหารจัดการที่ครบถ้วน โดยเฉพาะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (e-Government, GIS, e-Monitoring) เป็นเครื่องมือขับเคลื่อนการบริหารแบบเปิดเผยและตรวจสอบได้

องค์ความรู้ใหม่ในเชิงการบริหารจัดการบุคลากรท้องถิ่น งานวิจัยได้ชี้ให้เห็นว่า การเสริมสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในองค์กรและการจัดตั้ง “ศูนย์องค์ความรู้ท้องถิ่น (Local Knowledge Center)” สามารถยกระดับขีดความสามารถของบุคลากรให้พร้อมต่อการเปลี่ยนแปลง และเป็นฐานในการพัฒนาองค์กรสู่ความเป็น “องค์กรแห่งการเรียนรู้” (Learning Organization) ซึ่งเป็นแนวคิดใหม่ที่ยังไม่ปรากฏในบริบทท้องถิ่นขนาดเล็กมากนัก

การบูรณาการแผนและงบประมาณโดยใช้หลักการการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Result-Oriented Management) การเชื่อมโยงแผนยุทธศาสตร์ระดับชาติ จังหวัด และท้องถิ่นเข้าด้วยกัน ผ่านกรอบงบประมาณที่มีความยืดหยุ่น โปร่งใส และมีตัวชี้วัดผลสัมฤทธิ์ที่ตรวจสอบได้ ช่วยให้การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบ่อมีความเป็นระบบ ลดความซ้ำซ้อน และเพิ่มประสิทธิภาพของการใช้ทรัพยากรภาครัฐ

การพัฒนาแนวคิดการบริหารท้องถิ่นเชิงบูรณาการแบบ “บ้านบ่อโมเดล” (Ban Bo Model) จากการสังเคราะห์ข้อมูลเชิงลึก ผู้วิจัยเสนอ “บ้านบ่อโมเดล” ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 4 ด้าน คือ

- (1) การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน (Participation)
- (2) การบริหารจัดการเครือข่ายแบบบูรณาการ (Collaborative Network)
- (3) การบริหารงบประมาณอย่างโปร่งใสและมีประสิทธิผล (Transparency and Effectiveness)
- (4) การเรียนรู้และนวัตกรรมในองค์กร (Learning & Innovation) ซึ่งเป็นกรอบการบริหารท้องถิ่นที่สามารถต่อยอดเป็นต้นแบบ (Best Practice) ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นได้ในอนาคต

กล่าวโดยสรุป งานวิจัยนี้ได้สร้างองค์ความรู้เชิงประจักษ์ที่ชี้ให้เห็นว่า “การบริหารงานปกครองท้องถิ่นยุคใหม่ต้องขับเคลื่อนด้วยแนวคิดการจัดการปกครองสาธารณะ (New Public Governance)” ซึ่งเน้นการทำงานแบบมีส่วนร่วม โปร่งใส ใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือ และมุ่งผลสัมฤทธิ์เชิงคุณภาพ โดยกรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบ่อ จังหวัดสมุทรสาคร สามารถเป็นตัวอย่างของการพัฒนาระบบบริหารท้องถิ่นที่ผสมผสานระหว่าง “ธรรมาภิบาล-นวัตกรรม-การมีส่วนร่วม” ได้อย่างเป็นรูปธรรม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1.1 จัดให้มีเวทีประชาพิจารณ์ เวทีระดมความคิด และระบบรับฟังความคิดเห็นผ่านออนไลน์ เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกกลุ่มเข้ามามีส่วนร่วม หรือพัฒนากลไกให้ประชาชนสามารถตรวจสอบความโปร่งใสของการดำเนินงาน เช่น Open Data หรือ Dashboard แสดงผลโครงการ

1.2 ควรจัดตั้งระบบบริการออนไลน์ (E-Service) เช่น การยื่นคำร้อง การเสียภาษีท้องถิ่น หรือการขอเอกสารราชการ เพื่อลดขั้นตอนและเวลา โดยใช้ GIS และ Big Data ในการวางแผนพัฒนาพื้นที่ ติดตามโครงการ และเชื่อมโยงกับหน่วยงานภายนอก

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานภายใต้หลักธรรมาภิบาลเช่น ปัจจัยทางสังคม เศรษฐกิจ หรือวัฒนธรรมท้องถิ่น ที่อาจมีผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงาน เพื่อให้ได้มุมมองที่รอบด้านยิ่งขึ้น

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารงานภายใต้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่อื่น ๆ เพื่อนำมาเปรียบเทียบ และหาแนวทางการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน

บรรณานุกรม

- ชัยวัฒน์ ศรีสวัสดิ์. (2562). *การบริหารภาครัฐแนวใหม่กับการปกครองท้องถิ่น*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ประสิทธิ์ จันทรา. (2565). *การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นยุคใหม่*. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- พิรพงษ์ แสงแก้ว และกัมปนาท วงษ์วัฒนพงษ์. (2565). การจัดการภาครัฐแนวใหม่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร. *Journal of Modern Learning Development*. 7(5), 179-192.
- ภาณุพงษ์ ดวงสิทธิโชค และ สุดาภรณ์ กิจกุลนำชัย. (2566). การมีส่วนร่วมตามแนวการจัดการปกครองสาธารณะแนวใหม่ในการลดปริมาณขยะและพลาสติกของประชาชนเขตเทศบาลตำบลบ่อทอง อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี. *วารสารการบริหารจัดการและนวัตกรรมท้องถิ่น*. 5(4), 124-133.
- ศุภกร นนทวัฒน์. (2566). *ความท้าทายของการจัดการสาธารณะในสังคมไทย*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุจิตรา ภูมิภักดี. (2564). *การพัฒนาการบริหารงานท้องถิ่นเชิงบูรณาการ*. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Bovaird, T., & Löffler, E. (2009). *Public management and governance*. Routledge.
- Denhardt, J. V., & Denhardt, R. B. (2015). *The new public service: Serving, not steering*. Routledge.
- Hood, C. (1991). A public management for all seasons? *Public Administration*, 69(1), 3–19. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9299.1991.tb00779.x>
- Osborne, S. P. (2010). *The new public governance? Emerging perspectives on the theory and practice of public governance*. Routledge.
- Pollitt, C., & Bouckaert, G. (2017). *Public management reform: A comparative analysis—Into the age of austerity*. Oxford University Press.